



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 477/2024-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **JUDr. Vladimíra Stanka**, advokáta, Obrody 25, Košice, IČO 50 183 401, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Stk/7/2023 z 28. marca 2024 takto

### rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

### Odôvodnenie:

#### I.

#### Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 142 ods. 4 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 a 2 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom najvyššieho správneho súdu sp. zn. 4Stk/7/2023 z 28. marca 2024 (ďalej len „napadnutý kasačný rozsudok“). Navrhuje napadnutý kasačný rozsudok zrušiť a vrátiť vec najvyššiemu správneému súdu na ďalšie konanie. Žiada o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 3 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vykonávajúci činnosť advokáta podal Národnému bezpečnostnému úradu (ďalej aj „NBÚ“) návrh na začatie konania o prejednanie správneho deliktu podľa § 14 ods. 6 písm. s) a t) zákona č. 272/2016 Z. z. o dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o dôveryhodných službách) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 272/2016 Z. z.“) spáchaného Krajským súdom v Bratislave z dôvodu nevydania potvrdenia o ne/platnosti elektronického podpisu. V podaní tvrdil, že vzhľadom na to, že utrpel vážnu ujmu na právach, je účastníkom správneho konania o prejednaní správneho deliktu, a žiadal, aby bol o vykonaných opatreniach v plnej miere upovedomený a aby sa mohol v konaní vyjadriť k podkladom

rozhodnutia. Národný bezpečnostný úrad rozhodnutím č. k. 02719/2018/KÚ/OLP-009 z 8. augusta 2018 (ďalej len „rozhodnutie NBÚ“) konanie zastavil. Na základe žiadosti sťažovateľa o poskytnutie informácie mu NBÚ doručil uvedené rozhodnutie 30. augusta 2018 do elektronickej schránky. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu NBÚ o zastavení konania rozklad.

3. Opatrením č. 02719/2018/KÚ/OLP-013 z 21. septembra 2018 (ďalej len „opatrenie“) NBÚ oznámil sťažovateľovi, že konanie o uložení pokuty možno začať len *ex offo*, keďže ide o konanie, na ktorom je celospoločenský (verejný) záujem. V opatrení NBÚ konštatoval, že sťažovateľ (ako oznamovateľ) v konaní o správnom delikte nemá postavenie účastníka konania, keďže sa rozhoduje len o právach, resp. povinnostiach účastníka konania (v tomto konkrétnom prípade by išlo o krajský súd), a žiadnym spôsobom sa nedeclaruje, nekonštituuje, nemení ani neruší žiadne právo alebo povinnosť oznamovateľa, a tiež, že podanie sťažovateľa nie je návrhom na začatie konania, ale považuje sa za podnet vo veci.

4. Správnu žalobou sa sťažovateľ na krajskom súde domáhal preskúmania zákonnosti opatrenia. Napadnuté rozhodnutie považoval za nezákonné a svojvoľné, keďže NBÚ ako správny orgán mal povinnosť posudzovať, či systém použitý na validáciu zdokonaleného elektronického podpisu poskytoval spoľiehajúcej sa strane správny výsledok procesu validácie a umožňoval spoľiehajúcej sa strane odhaliť akékoľvek problémy súvisiace s bezpečnosťou a či subjekt poskytujúci takúto službu bol oprávnený poskytovať kvalifikovanú službu validácie kvalifikovaných elektronických podpisov a či spĺňal podmienky nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014 z 23. júla 2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zrušení smernice 1999/93/ES (ďalej len „nariadenie č. 910/2014“). Tvrdil tiež, že nezákonnosť napadnutého opatrenia spočíva v tom, že správny orgán nekonal so sťažovateľom ako s účastníkom konania napriek tomu, že sa za účastníka konania označil, pričom tvrdil, že nezískal primerané informácie o neplatnosti elektronického podpisu, a preto utrpel vážnu ujmu na právach na bezpečnosť a integritu v elektronickej komunikácii. Rovnako tvrdil, že žalovaný nerozhodol o rozklade.

5. Krajský súd rozsudkom č. k. 1S/145/2018-46 z 27. februára 2023 žalobu sťažovateľa zamietol. Zároveň zamietol aj návrh na prerušenie konania. V rozsudku k hlavnému argumentu sťažovateľa uviedol, že *„aj keď sa žalobca označil za účastníka administratívneho konania, bez ďalšieho to ešte neznamená, že týmto účastníkom sa stáva, a že správny orgán je povinný s ním konať. Správny poriadok ani zákon č. 272/2016 Z. z. neukladajú správny orgánu povinnosť právoplatne rozhodnúť o tom, že niektorý subjekt je alebo nie je účastníkom konania.“*

6. Sťažovateľ vo veci podal kasačnú sťažnosť.

7. Najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom návrh na prerušenie kasačného konania zamietol (prvý výrok). Rovnako zamietol aj kasačnú sťažnosť sťažovateľa (druhý výrok) a účastníkom konania nepriznal nárok na náhradu trov kasačného konania (tretí výrok).

8. Kasačný súd v napadnutom rozsudku poukázal predovšetkým na to, že konanie vo veci uloženia pokuty za správny delikt podľa § 14 ods. 3 zákona č. 272/2016 Z. z., ktorého sa dopustí orgán verejnej moci tým, že odmietne prijať kvalifikovaný elektronický podpis alebo kvalifikovanú elektronickú pečať vo formáte, ktorý je v súlade s prílohou vykonávacieho aktu Komisie vydaného podľa čl. 27 ods. 5 a čl. 37 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 910/2014, nie je konaním návrhovým,

keďže takáto možnosť z predmetného ustanovenia a ani zákona č. 272/2016 Z. z. ako celku nevyplýva (porovnaj napríklad § 68 v spojení s § 72 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov). Z uvedeného je potom zrejmé, že pokiaľ sťažovateľ podaním nazvaným „Návrh na začatie konania o spáchaní správneho deliktu“ sa domáhal začatia konania podľa zákona č. 272/2016 Z. z., bolo nevyhnutné (vychádzajúc z obsahu tohto podania) posúdiť predmetný návrh žalobcu ako podnet oznamovateľa na začatie konania vo veci uloženia pokuty za možné spáchanie, resp. podozrenie zo spáchania správneho deliktu.

9. Z dikcie § 14 zákona č. 272/2016 Z. z. podľa kasačného súdu tiež vyplýva, že jasne ustaľuje okruh účastníkov, ktorým je výlučne orgán verejnej moci; žiaden iný subjekt, či už z pozície navrhovateľa, alebo poškodeného, menovaný zákon neupravuje, a teda nepredpokladá. Sťažovateľovi preto nesvedčalo ani postavenie poškodeného v rámci daného správneho konania.

10. Kasačný súd odkázal sťažovateľa na závery plynúce z jeho uznesenia sp. zn. 10Asan/11/2021 z 28. júna 2022, kde v skutkovo a právne obdobnej veci, dokonca týkajúcej sa tých istých účastníkov, uviedol, že „... kasačný súd poukazuje na § 14 ods. 3 zákona č. 272/2016 Z. z., ktorý je *lex specialis* oproti *Správnemu poriadku*, v ktorom je jasne vymedzený okruh účastníkov administratívneho konania, a teda môže ním byť iba orgán verejnej moci. Z dôvodu, že zákon č. 272/2016 Z. z. je *lex specialis*, nie je možné aplikovať na určenie okruhu účastníkov administratívneho konania všeobecný predpis o správnom konaní tak, ako to namieta sťažovateľ. *Správny poriadok* síce vymedzuje, kto je účastníkom konania, ale odpoveď na koho sa táto definícia vzťahuje, dávajú až predpisy hmotného práva, v danom prípade § 14 ods. 3 zákona č. 272/2016 Z. z.“.

11. Najvyšší správny súd argumentoval, že uznesenie sp. zn. 10Asan/11/2021 z 28. júna 2022 sťažovateľ napadol ústavnou sťažnosťou, ktorú ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 579/2022 zo 14. decembra 2022 odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Relevantnou skutočnosťou pred správnymi súdmi bolo posúdenie aplikácie subsidiárnej pôsobnosti správneho poriadku (v danom prípade vymedzenie okruhu účastníkov správneho konania) k osobitným predpisom o správnom konaní (v danom prípade k osobitným ustanoveniam o vymedzení účastníkov v konaní o správnom delikte v oblasti poskytovania dôveryhodných služieb). Ústavný súd v predmetnej veci dospel k záveru o ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia, pričom uviedol, že zásadu *lex specialis derogat legi generali* (t. j. osobitný zákon má prednosť pred všeobecným zákonom) aplikoval najvyšší správny súd na základe zákonného zmocnenia (§ 17 zákona č. 272/2016 Z. z.) a svoje právne úvahy aj náležite vysvetlil.

12. Najvyšší správny súd považoval za už ustálené závery zaoberajúce sa otázkou účasti v konaní vo veci uloženia pokuty za správny delikt podľa § 14 zákona č. 272/2016 Z. z. a uviedol, že pokiaľ žalovaný so sťažovateľom nekonal ako s účastníkom správneho konania, postupoval plne v súlade so zákonom č. 272/2016 Z. z., keďže sťažovateľ nebol účastníkom predmetného správneho konania. K jeho námietke, že žalovaný nerozhodol o tom, že nebol účastníkom administratívneho konania, najvyšší správny súd uvádza, že tento jeho prezentovaný argument sa týka konaní, kde by fyzická alebo právnická osoba mohla byť (pojmovo) účastníkom konania; v rozhodovanej veci by však takáto osoba nemohla byť nikdy účastníkom administratívneho konania vedeného žalovaným.

13. K námietke sťažovateľa, že nebol zo strany krajského súdu informovaný o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku na ním v správnej žalobe uvedenu e-mailovú adresu, kasačný súd uviedol, že ju považuje za nedôvodnú. Poukázal na to, že Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“) je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku. V danom prípade (keď krajský súd rozhodoval vo veci rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania) bolo v zmysle § 137 ods. 4 SSP povinnosťou krajského súdu oznámiť miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu v lehote najmenej piatich dní pred jeho vyhlásením. Oznam na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu je tak minimálnym štandardom prijatým zákonodarcom pre riadne informovanie verejnosti a účastníkov konania o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, pričom zo strany krajského súdu bola uvedená povinnosť splnená.

14. Vo vzťahu k návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky najvyšší správny súd konštatoval, že nevzhladol potrebu predloženia prejudiciálnej otázky, resp. prejudiciálnych otázok. Sťažovateľom predložené a formulované prejudiciálne otázky najvyšší správny súd vyhodnotil ako otázky, ktoré nemajú žiaden vzťah k podstate prejednávanej veci.

15. Námietku sťažovateľa spočívajúcu v odklone od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu vyhodnotil najvyšší správny súd ako nedôvodnú. Sťažovateľom označené rozhodnutia podľa neho vecne nekorešpondujú s prejednávanou vecou spadajúcou do vecného rámca zákona č. 272/2016 Z. z. V tomto smere najvyšší správny súd bez ďalšieho odkazuje na vlastné rozhodnutia, ktoré už skôr posudzovali obdobnú, ba až rovnakú právnu a skutkovú situáciu (uznesenia z 28. júna 2022, sp.zn. 10Asan/11/2021, z 26. septembra 2023, sp. zn. 5Stk/18/2022, prípadne z 27. októbra 2023, sp. zn.3Stk/11/2022).

## II.

### Argumentácia sťažovateľa

16. Sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu, pričom, opakujúc svoje námietky prednesené v správnej žalobe a kasačnej sťažnosti, argumentuje najmä tým, že:

a) napadnuté uznesenie je arbitrárne a nepreskúmateľné z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia, keďže najvyšší správny súd nereagoval na jeho námietky spočívajúce v tom, že ak sa podľa § 14 ods. 1 správneho poriadku označil za účastníka konania a správny orgán rozhodnutie o tom, že mu nepatrí postavenie účastníka konania, nevydal, považoval za účastníka konania a správny orgán s ním mal konať ako s účastníkom konania. Sťažovateľ namieta, že došlo k porušeniu jeho práva na rozhodnutie (hoci procesnej povahy). Záver najvyššieho správneho súdu, podľa ktorého „... *pokiaľ sťažovateľ argumentoval, že žalovaný nerozhodol o tom, že nebol účastníkom administratívneho konania, tak je potrebné uviesť, že sťažovateľom prezentovaný argument sa týka konaní, kde by fyzická alebo právnická osoba mohla byť (pojmovovo) účastníkom konania; v práve rozhodovanej veci by však takáto osoba nemohla byť nikdy účastníkom administratívneho konania vedeného žalovaným...*“, považuje za svojvoľný, arbitrárny a neudržateľný. Kasačný súd sa podľa názoru sťažovateľa tiež nevysporiadal s konštantnou judikatúrou ústavného súdu vzťahujúcou sa na § 14 ods. 1 správneho poriadku;

b) na konanie o správnom delikte sa vzťahuje Trestný poriadok a sťažovateľ ako poškodený správny deliktom bol oprávnený klásť v správnom (administratívnom) konaní svedkom otázky vzťahujúce sa na ním uplatnený nárok;

c) sťažovateľ ako spoliehajúca sa strana v zmysle nariadenia č. 910/2014 nezískal žiadne informácie o narušení bezpečnosti a integrity v elektronickej komunikácii a nebol upovedomený o neplatnosti elektronickeho podpisu, čím došlo k porušeniu bodu 38 nariadenia č. 910/2014 a § 30 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov a bolo mu odňaté právo napadnúť protiprávnosť vnútroštátneho rozhodnutia, ktorým sa aplikoval akt spoločenstva, teda nariadenia (EÚ) č. 910/2014;

d) zamietnutím návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky došlo aj k porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa § 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, keďže rozhodnutie nebolo riadne odôvodnené;

e) sťažovateľ považuje záver najvyššieho správneho súdu, podľa ktorého nedošlo k odňatiu možnosti konať pred súdom tým, že ho krajský súd napriek jeho žiadosti o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku neupovedomil elektronickými prostriedkami, za arbitrárny a rozporný s judikatúrou ústavného súdu i najvyššieho súdu.

### III.

#### **Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti**

17. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

18. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy (a tomu zodpovedajúcich základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a 2 listiny) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 142 ods. 4 ústavy a čl. 47 charty a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu, ktorým bola zamietnutá kasačná sťažnosť sťažovateľa. Zamietnutím návrhu sťažovateľa na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) malo byť porušené aj základné právo sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny.

#### **III.1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, čl. 47 charty a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru:**

19. Ústavný súd nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (III. ÚS 119/03, I. ÚS 12/05, IV. ÚS 238/07, II. ÚS 75/2021). O arbitrárnosti

(svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

20. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnutý rozsudok bol vydaný v rámci správneho súdnictva, ústavný súd poukazuje aj na povahu a špecifický charakter správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahrádzať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy.

21. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd zásadne nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje dominantne právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (III. ÚS 502/2015, II. ÚS 784/2015).

22. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa bolo posúdiť, či odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu signalizuje potenciálnu arbitrárnosť v interpretácii a aplikácii príslušných právnych noriem na vec sťažovateľa a s tým spojené možné porušenie ním označených ústavných práv, alebo, naopak, či vzhľadom na odôvodnenie a právne závery najvyššieho správneho súdu v ňom uvedené je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ani po jej prijatí na ďalšie konanie by nebolo možné konštatovať porušenie označených práv napadnutým rozsudkom.

23. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 2 ústavy ústavný súd konštatuje, že táto ústavná norma upravuje primárne právo toho, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa pri zákonom (najmä Správnym súdnym poriadkom) splnených podmienkach na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia. Výklad ustanovení Správneho súdneho poriadku zo strany súdu pri rozhodovaní o splnení podmienok na podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy musí rešpektovať ústavné garancie práva na súdnu ochranu. Pri samotnom prieskume rozhodnutia orgánu verejnej správy správnym súdom sa uplatňujú princípy vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy (porovnaj napr. IV. ÚS 102/08, II. ÚS 437/2016, IV. ÚS 303/2018).

24. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Právo na prístup k súdnej ochrane však nemá a ani nemôže mať absolútnu povahu. Účelom citovaného článku ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa po splnení predpokladov ustanovených zákonom stal účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd musí osobe umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (II. ÚS 132/02).

25. Z uvedeného výkladu a chápania čl. 46 ods. 1 ústavy pre posudzovanú vec vyplýva, že na to, aby sa sťažovateľ stal účastníkom konania vedeného pred krajským súdom a najvyšším správnym súdom, musel splniť predpoklady ustanovené zákonom. Tieto predpoklady správny súd skúma predovšetkým z procesného hľadiska, najmä či návrh na začatie konania v správnom súdnictve bol podaný včas, oprávnenou osobou a či návrh smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je správny súd

oprávnený a povinný preskúmať. Ak súd v správnom súdnictve zistí, že návrh podala neoprávnená osoba, návrh odmietne.

26. Podstatou sťažovateľových námietok vo vzťahu k základnému právu na súdnu ochranu je jeho nesúhlas s právnym výkladom kasačného súdu, podľa ktorého je § 14 ods. 3 zákona č. 272/2016 Z. z. špeciálnou právnou úpravou v otázke účastníctva v konaní o správnom delikte. Možno konštatovať, že vo všeobecnosti sa na správne konanie vo veciach správnych deliktov podľa zákona vzťahuje všeobecný predpis, teda správny poriadok (§ 41 ods. 1), ak osobitný zákon neustanovuje inak. Zákon č. 272/2016 Z. z. je osobitným právnym predpisom upravujúcim podmienky poskytovania dôveryhodných služieb, povinnosti poskytovateľov dôveryhodných služieb, pôsobnosť NBÚ v oblasti dôveryhodných služieb a sankcie za porušenie povinností podľa tohto zákona a nariadenia č. 910/2014 (§ 1 zákona). Podľa § 17 zákona č. 272/2016 Z. z. sa na konanie podľa tohto zákona vzťahuje správny poriadok ako všeobecný predpis o správnom konaní, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenie § 14 zákona č. 272/2016 Z. z. vymedzuje okruh účastníkov konania o správnom delikte, ktorým môže byť iba orgán verejnej moci, resp. poskytovateľ dôveryhodných služieb. V administratívnom konaní sa rozhodovalo o deliktuálnej zodpovednosti iného subjektu ako sťažovateľa, a teda predmetom tohto konania bolo zisťovanie, či konaním iného subjektu došlo k porušeniu zákona č. 272/2016 Z. z., resp. nariadenia č. 910/2014. Nekonalo sa a ani sa nerozhodovalo o práve alebo povinnosti sťažovateľa a akýmkoľvek rozhodnutím NBÚ by postavenie sťažovateľa nebolo iné ako pred jeho vydaním.

27. Relevantnou skutočnosťou pred správnymi súdmi bolo teda posúdenie aplikácie subsidiárnej pôsobnosti správneho poriadku (vymedzenie okruhu účastníkov správneho konania *in generale*) k osobitným predpisom o správnom konaní (vymedzenie účastníkov *in concreto* v konaní o správnom delikte v oblasti poskytovania dôveryhodných služieb). Podľa názoru ústavného súdu najvyšší správny súd, rovnako ako aj krajský súd k tejto námietke sťažovateľa podali v napadnutom rozsudku adekvátnu odpoveď, ktorú podrobne a jednoznačne odôvodnili, pričom ústavný súd ju vyhodnotil ako ústavne udržateľnú. Zásadu *lex specialis derogat legi generali* najvyšší správny súd aplikoval na základe zákonného zmocnenia (§ 17 zákona č. 272/2016 Z. z.) a svoje právne úvahy aj náležite vysvetlil. Výstižne tiež uzavrel, že odpoveď na posúdenie účastníctva v tom-ktorom konaní dávajú až predpisy hmotného práva.

28. V zmysle svojej judikatúry ústavný súd považuje za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchyľne od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06), čo však nie je tento prípad. Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok nevykazuje prvky arbitrárnosti, je zrozumiteľný a riadne odôvodnený. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho správneho súdu nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

29. V súvislosti s námietkou sťažovateľa o porušení bodu 38 nariadenia č. 910/2014 [bod 16 písm. c) tohto uznesenia] ústavný súd konštatuje, že predloženú námietku v takom znení a v podobe, ako ju namieta na ústavnom súde, neuplatnil v konaní pred krajským súdom (v správnej

žalobe), ale ani neskôr v kasačnej sťažnosti proti rozhodnutiu krajského súdu, hoci tak urobiť mohol. Ústavný súd sa preto bližšie touto námietkou nezaoberal, riadiac sa princípom sebaobmedzenia a zdržanlivosti (napr. I. ÚS 76/2011, I. ÚS 314/2011, II. ÚS 296/2020) a v tejto časti ústavnú sťažnosť v zmysle § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako neprípustnú.

30. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, týkajúcou sa odklonu kasačného súdu od s konštantnej judikatúry vzťahujúcej sa na § 14 ods. 1 správneho poriadku, poukazuje ústavný súd na bod 35 napadnutého rozsudku.

31. Vo vzťahu k namietanej arbitrárnosti záveru najvyššieho správneho súdu, podľa ktorého nedošlo k odňatiu možnosti sťažovateľa konať pred súdom tým, že ho krajský súd napriek jeho žiadosti o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku neupovedomil elektronickými prostriedkami, ústavný súd uvádza, že kasačný súd sa s predmetnou kasačnou námietkou vysporiadal a svoj záver náležite odôvodnil (bod 33 napadnutého rozsudku).

32. Z relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že danom prípade (keď krajský súd rozhodoval vo veci rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania) bolo v zmysle § 137 ods. 4 SSP povinnosťou krajského súdu oznámiť miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu v lehote najmenej piatich dní pred jeho vyhlásením. Oznam na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu je tak minimálnym štandardom prijatým zákonodarcom pre riadne informovanie verejnosti a účastníkov konania o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, pričom zo strany krajského súdu bola uvedená povinnosť splnená. Kasačný súd uzavrel, že (aj napriek žiadosti sťažovateľa o oznámenie času a miesta verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami) nepovažuje jeho námietku, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, za dôvodnú.

33. Ústavný súd dospel k presvedčeniu, že uvedený záver kasačného súdu nevykazuje črty svojvôle a je preto potrebné ho považovať za výraz autonómneho súdneho rozhodovania, do ktorého ústavný súd nemá dôvod v tomto prípade zasahovať.

34. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, čl. 47 charty a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, keďže neidentifikoval žiadne porušenie sťažovateľom označených práv.

### **III.2. K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny:**

35. Porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny (sťažovateľ zjavne nesprávne uvádza čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny) sťažovateľ odôvodňuje tým, že najvyšší správny súd nepredložil prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru, ale jeho návrh zamietol bez dostatočného odôvodnenia. K sťažovateľom namietanému (ne)konaniu o prejudiciálnej otázke ústavný súd poukazuje na to, že účelom a podstatou konania o prejudiciálnej

otázke je podľa stabilizovanej judikatúry Súdneho dvora spolupráca vnútroštátneho súdu so Súdny dvorom pri výklade práva Európskej únie. Konanie podľa čl. 234 Zmluvy o Európskom spoločenstve je založené na delbe úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a súdnym dvorom. Je vecou vnútroštátneho súdu, pred ktorým začal spor a ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, posúdiť so zreteľom na konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozsudku o prejudiciálnej otázke pre vydanie rozsudku vo veci samej, ako aj relevantnosť otázok, ktoré položí Súdny dvor. V dôsledku toho je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť, pokiaľ sa položené otázky týkajú výkladu práva Európskej únie (napríklad rozsudok z 11. 7. 2006, Chacón Navas, C 13/05, bod 32 a tam citovaná judikatúra). Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku súdnemu dvoru podľa čl. 234 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (resp. čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) platí len pre taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom poslednej inštancie v konkrétnom spore alebo v inej právnej veci, t. j. súdom, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať žiaden opravný prostriedok. Ak taký súd, ktorý je súdom, proti ktorého rozhodnutiu už niet žiadneho opravného prostriedku, nepredloží prejudiciálnu otázku Súdny dvoru, hoci tak urobiť mal, otvára sa otázka ústavnosti jeho postupu so zreteľom na čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 206/08, I. ÚS 110/2013).

36. Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku nevzniká v každom prípade. Súdny, ktoré sú z dôvodu svojho postavenia vo vnútroštátnom súdnom systéme povinné predkladať prejudiciálne otázky, sa môžu tejto povinnosti vyhnúť za splnenia niektorého alebo viacerých nasledujúcich predpokladov:

- a) ak by odpoveď na prejudiciálnu otázku nemala žiadny význam pre vytvorenie právneho základu na rozhodnutie vo veci samej,
- b) ak ide o otázku, ktorá bola v skutkovo a právne podobnom prípade vyriešená Súdny dvorom, alebo o právnu otázku, ktorá sa vyriešila v judikatúre Súdneho dvora bez zreteľa na to, v akých konaniach bola predložená (princíp „*acte éclairé*“),
- c) ak je výklad práva Spoločenstva alebo Únie taký jasný, že nevznikajú žiadne rozumné pochybnosti o výsledku [princíp „*acte clair*“ (I. ÚS 110/2013, II. ÚS 79/2013)].

37. Len zásadne a kvalifikované pochybenie pri rozhodovaní o (ne)predložení prejudiciálnej otázky, ktoré môže spočívať vo svojvoľnom, či na prvý pohľad celkom nesprávnom nepredložení prejudiciálnej otázky Súdny dvoru v prípade, keď súd sám o interpretácii práva Európskej únie mal pochybnosti a predbežnú otázku nepredložil, má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, keďže týmto spôsobom by bola svojvoľne popretá právomoc Súdneho dvora (II. ÚS 129/2010, I. ÚS 363/2013, II. ÚS 412/2022).

38. Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré dostatočne odôvodňuje nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdny dvoru, nepredstavuje porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru (rozsudok Ullens de Schooten a Rezabek proti Belgicku z 20. 9. 2011, sťažnosti č. 3989/07 a č. 38353/07).

39. Ústavný súd preskúmal námietku sťažovateľa o tvrdení potrebe predloženia veci Súdny dvoru na rozhodnutie o predbežných otázkach, avšak nestotožnil sa s jeho názorom. Najvyšší

správny súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že „otázky, ktoré navrhol sťažovateľ predložiť súdnemu dvoru nemajú žiaden vzťah k podstate tu prejednáwanej veci“.

40. Z hľadiska zachovania ústavnoprávnej ochrany základných práv sťažovateľa je podstatné, že najvyšší správny súd odôvodnil, prečo v posudzovanej veci nepovažoval za potrebné otvárať konanie o otázkach, nemajú žiaden vzťah k podstate prejednáwanej veci (bod 34 napadnutého rozsudku). Odôvodnenie najvyššieho správneho súdu je logické a ústavne konformné. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol i v časti namietajúcej porušenie základného práva na zákonného sudcu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

### **III.3. K porušeniu čl. 1 ods. 1 a čl. 142 ods. 4 ústavy:**

41. Ústavný súd dáva do pozornosti svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že čl. 1 ods. 1 má charakter ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Toto ustanovenie ústavy je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ak ústavný súd nedospeje k záveru, že boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, neexistuje ani dôvod na vyslovenie porušenia označeného ustanovenia ústavy (m. m. IV. ÚS 119/07).

42. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 142 ods. 4 ústavy ústavný súd poznamenáva, že keďže v posudzovanej veci nebolo zistené porušenie sťažovateľových základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, ako ani základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu, nemohlo dôjsť ani k porušeniu čl. 142 ods. 4 ústavy, ktorý predstavuje tzv. interpretačné, resp. aplikačné pravidlo, ktoré nemožno podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy namietat' samostatne, ale vždy len v súvislosti s porušením konkrétneho základného práva alebo slobody zakotveného v druhej hlave ústavy, prípadne práva zaručeného medzinárodnými zmluvami o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

43. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol aj túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

44. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 3. októbra 2024**

**Peter Molnár**  
**predseda senátu**